

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการส่งเสริมการจัดการตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดต่อ
ความสามารถในการทำหน้าที่ของร่างกายและการใช้บริการสุขภาพ
ในผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

ผู้เขียน นางสาวลินนภัสร์ ชนะวงศ์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิกุล นันทชัยพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประทุม สร้อยวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การฟื้นฟูสมรรถภาพปอดได้รับการพิจารณาว่าเป็นกลวิธีที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่ง
สำหรับการควบคุมอาการของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังตลอดจนลดการใช้บริการสุขภาพของผู้ป่วย
การค้นหาวีธีที่จะช่วยให้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีการคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่ดีในการฟื้นฟู
สมรรถภาพปอดถือเป็นสิ่งที่ท้าทาย การวิจัยแบบกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของ
การส่งเสริมการจัดการตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด ต่อความสามารถในการทำหน้าที่ของร่างกาย
และการใช้บริการสุขภาพในผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ผู้ร่วมในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยผู้ที่เป็น
โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังจำนวน 52 รายที่มารับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัด
เชียงใหม่ ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ
เฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด และใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายเพื่อจัดเข้ากลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง
ในจำนวนเท่ากัน กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ ส่วนกลุ่มทดลองได้รับการส่งเสริมการจัดการ
ตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดโดยผู้วิจัย มีกลุ่มควบคุมจำนวนหนึ่งรายเสียชีวิตระหว่างการทดลอง
เครื่องมือสำหรับการทดลองพัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัย ประกอบด้วย แผนการส่งเสริมการจัดการตนเอง คู่มือ
การฟื้นฟูสมรรถภาพปอด และแบบบันทึกการกำกับติดตามประจำวันด้วยตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการ
รวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบบันทึกข้อมูลการทดสอบ

การเดินทางราบใน 6 นาที และแบบบันทึกจำนวนครั้งของการใช้บริการสุขภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา การทดสอบแมนวิทนีชู้ และการทดสอบวิลคอกชัน แมช แพร์ ไซน์ แรงค์

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ได้รับการส่งเสริมการจัดการตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด มีความสามารถในการทำหน้าที่ของร่างกายมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
2. ผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังหลังได้รับการส่งเสริมการจัดการตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด มีความสามารถในการทำหน้าที่ของร่างกายมากกว่าก่อนได้รับการส่งเสริมการจัดการตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
3. ผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ได้รับการส่งเสริมการจัดการตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด มีการใช้บริการสุขภาพน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
4. ผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังหลังได้รับการส่งเสริมการจัดการตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดมีการใช้บริการสุขภาพ น้อยกว่าก่อนได้รับการส่งเสริมการจัดการตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการส่งเสริมการจัดการตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดสามารถช่วยเพิ่มผลลัพธ์ที่ดีในผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังได้ การศึกษาในครั้งต่อไปควรทำการศึกษาการส่งเสริมการจัดการตนเองในระยะยาวในกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ขึ้น

Thesis Title Effects of a Self-management Promotion in Pulmonary Rehabilitation on Functional Capacity and Health Care Utilization Among Persons with Chronic Obstructive Pulmonary Disease

Author Miss Linnapat Thanawong

Degree Master of Nursing Science (Adult Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Pikul Nantachaipan	Advisor
Assistant Professor Dr. Pratum Soivong	Co-advisor

ABSTRACT

Pulmonary rehabilitation is considered as an effective strategy for controlling symptoms of chronic obstructive pulmonary disease (COPD), as well as decreasing health service utilization. Seeking methods in helping people with COPD in maintaining good practice in pulmonary rehabilitation is challenging. This quasi-experimental study aimed to examine the effects of self-management promotion in pulmonary rehabilitation on functional capacity and health care utilization among persons with COPD. The research participants were composed of 52 persons with COPD who attended the outpatient department of Nakornping Hospital in Chiang Mai province during December 2012 to May 2013. The participants were purposively selected and randomly assigned to control and experiment group equally. The control group received usual nursing care, while those in the experimental group received self-management program run by the researcher. One participant in the control group died during the study. The tools for the intervention were developed by the researcher and composed of the self-management program, handbook for pulmonary rehabilitation, and daily self-monitoring recording form. The instruments for data collection consisted of a demographic data form, a six-minute walk test

(6MWT) record form, and a health care utilization record form. Data were analyzed using descriptive statistics, Mann Whitney U- test and Wilcoxon matched-pairs signed-rank test.

The results of this study revealed that:

1. Persons with COPD who received self-management promotion in pulmonary rehabilitation had significantly higher functional capacity than those who received usual nursing care ($p < .001$).
2. Persons with COPD had significantly higher functional capacity after receiving self-management promotion in pulmonary rehabilitation than before ($p < .001$).
3. Persons with COPD who received self-management promotion in pulmonary rehabilitation had significantly less health care utilization than those who received usual nursing care ($p < .001$).
4. Persons with COPD had significantly less health care utilization after receiving self-management promotion in pulmonary rehabilitation than before ($p < .001$).

The findings of this study demonstrate that self-management promotion in a pulmonary rehabilitation program can be used to increase positive outcomes among people with COPD. Further study on effects of self-management promotion over a longer period of time with a larger sample size is recommended.